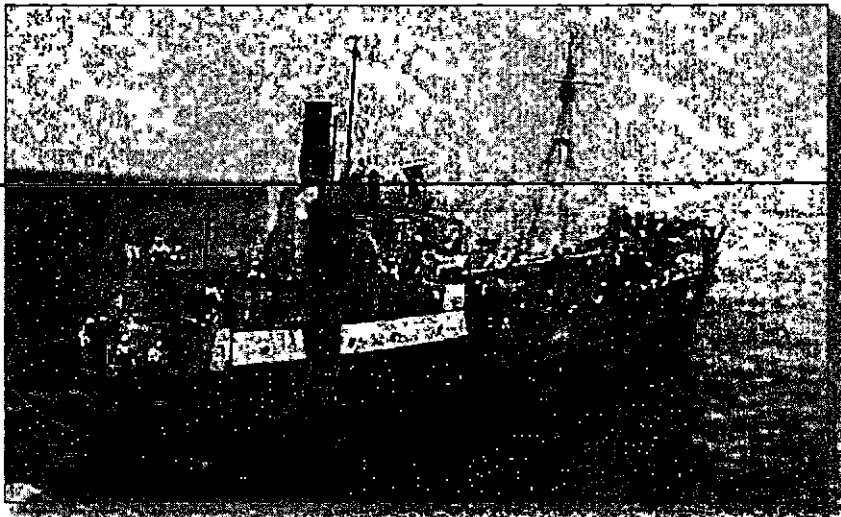

ש'

"שאר יישוב" ("GALATA" / "GIAN PAOLO")

ספינת חופים קטנה וישנה המניפה רגל איטלקי, בעלת תפוסה של 358 טון בדרטו, מונעת בקיטור ומהירותה כ-6 קשר. בעת רכישתה על ידי המוסד לעלייה היה שמה "GIAN PAOLO". היא הותקנה באיטליה לקליטת כ-620 מעפילים. כ-7 באפריל 1947 הפליגה מהמעגן של בוליאסקו (BOGLIASCO), עיירה קטנה במרחק של כ-15 ק"מ מדרום-מזרח לגנואה, כאשר על סיפונה כ-620 מעפילים מארצות שונות באירופה.

מפקד הספינה היה מנחם כהן, איש פלי"ם, לימים אלוף משנה בחיל הים, מפקדה הראשון של המשחתת אח"י "אילת" רב החובל של האנייה "רולפין". לצדו היו יצחק לנדאור והאלחוטאי ("גרעוני") עוכר שדה. רב החובל ועשרת אנשי הצוות של הספינה היו איטלקים.

"שאר יישוב" בקרבת חופי הארץ

התכנית המקודית הייתה להעביר את מעפילי "שאר יישוב" לאניית המעפילים "תאודור הרצל", אשר הפליגה כמה ימים לפני כן. תכנית זו בוטלה. לעומת זאת הוחלט להפגיש את "שאר יישוב" עם ספינת העזר "אלברטינה" ("ALBERTINA"), אשר הפליגה מאיטליה ועליה 151 מעפילים.

"שאר יישוב" המתינה ל"אלברטינה" במשך שלושה ימים במפרץ קטן באי ספיינזה (SAPIENZA), בררום-מערכ חצי האי פלופונסוס. ב-17 באפריל נפגשו שתי הספינות בקרבת כף מטפן (CAPE MATAPAN), בקצה הדרומי ביותר של חצי האי פלופונסוס, ומעפילי "אלברטינה" עברו ל"שאר יישוב" ללא תקלות. "אלברטינה" חזרה לאיטליה ועליה כמה מאנשי הצוות האיטלקי של "שאר יישוב" והמלווה יצחק לנראור. דוד בן חודין, מפקד "אלברטינה", עלה על "שאר יישוב". בשלב זה הונף עליה דגל טורקי ושמה הוחלף לגלטה ("GALATA"). הספינה המשיכה לחופי הארץ כשעל סיפונה 770 מעפילים.

ב-21 באפריל החגלתה הספינה על ירי מטוס. כעבור שעות אחדות התקרבה משחתת אחת ואחריה עוד כמה משחתות. בשלב הסופי של התפלגה לוותה "שאר יישוב" על ידי שש משחתות של הצי המלכותי הבריטי.

כדי למנוע אכזרות בנפש ופצועים, כמו במקרים קודמים, ניתנו הוראות להתנגדות פסיבית בלבד. אבל המעפילים לא שעו להוראות אלו והתארגנו לעימות.

שתי משחתות נגחו ב"שאר יישוב" בשני צדדיה. הותוו סילוני מים והושלכו רימוני גז. המעפילים הגיבו באמצעים מכל הבא ליד. ב-23 באפריל 1947 ב-08:30 השתלטו הבריטים על "שאר יישוב". הספינה הוכאה לחיפה, והמעפילים הועברו לאניות גירוש והפליגו לקפריסין.

שלושת המלווים הסתתרו במכל מים אשר הוכן לשם כך מראש, וחולצו מאוחר יותר על ידי פועלים יהודיים.

הספינה עצמה הצטרפה אל "צי הצללים", שלאורך שובד הגלים בחיפה. ב-21 באוקטובר 1948 הפליגה בפיקודו של ארן גרץ למרסי וליטליה. שם, במרס 1949, מכדה אותה חברת "אניות וספינות" לגדיטה.

מקורות:

אהרוני ראובן: "מוטות תורן", עמ' 154-155.

ארכיון הגנה: תיק 14/293.

בוגנר נ.: "ספינות המרי", עמ' 135, 173.

סרני ע.: "ספינות ללא דגל", עמ' 121-124.

מס' 2
2

ר/ח הלל ירקוני

ספינות מעפילים מ-א' עד ת'

גוונים

הצילומים לקוחים מאוסף מוזיאון ההעפלה וחיל הים בחיפה, אלא אם כן מצוין אחרת

מסת"ב: 9-733-411-965 ISBN:

©
תשס"ה
2005

כל הזכויות שמורות
להוצאה ולמחבר
תל-אביב, רח' בר-כוכבא 29
טל': 5283648

נסדר: "סדר צלם בע"מ" ת"א
דפוס: בני שאול